

Po pošti prejemam:

za  
celo leto naprej 26 K — h  
pol leta : 13 —  
četrt : 6 : 50  
mesec : 2 : 20

V upravnistvu prejemam:

za  
celo leto naprej 20 K — h  
pol leta : 10 —  
četrt : 5 —  
mesec : 1 : 70

Za pošiljanje na dom  
20 h na mesec.

# SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate  
sprejema upravnistvo v  
Katol. Tiskarni, Kopitar-  
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,  
nefrankovana pisma ne  
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-  
niških ulicah št. 2, 1, 17

Izhaja vsak dan, izveniši  
nedelje in praznike, ob  
pol 6. uri popoldne.

Štev. 295.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. decembra 1901.

Letnik XXIX.

## Končano.

(Dopis iz Hrvaške.)

Zadnja volitev za hrvaški deželni zbor se je vršila dne 18. dec. v Kloštru. Zmagal je židov Schwarz, a propadel župnik Šafran. Ta Schwarz je vladin kandidat in je letos že v štirih okrajih propadel, še le pri peti kandidaturi je bil izvoljen v Kloštru. V tem okraju je več narodnih glasov kakor uradniških. Hrvaški narod je tedaj letos rajši volil židova kakor uzonega politika in pisatelja, župnika Šafrana. Temu je mnogo krivo duhovništvo, ker se premalo ali nič ne briga za volitve in ljudstva ne podučuje. Ravno v tem okraju bi se bilo lahko kaj storilo. Pred petimi leti je tukaj kandidiral podban Krajčević, ali je propadel ter je bil izvoljen župnik Hegedič. Tedaj podban ni mogel zmagati, zdaj je zmagal židov! To je konec in venec letošnjih hrvaških volitev.

Kdo je kriv, da je mažaronska stranka izšla tako zmagovita iz boja? Delal je za njo ves službeni aparat, od bana do zadnjega obč. pisarja. O njihovih sredstvih ste že poučeni. Kdo je pomagal opoziciji, t. j. ljudstvu? Peščica odvetnikov in mogoče polovica duhovnikov. V obče zdaj na Hrvaškem ni nihče z ljudstvom, kakor dobri duhovniki, ki še imajo za domovino vroče srce in v njem hrvaško poštenje. Da duhovnik pri ljudstvu mnogo premore, smo videli pri kranjskih volitvah. Pa če pomislimo, da je v Slavoniji ugled in vpliv duhovnikov tako propadel, da v celi Slavoniji niso mogli zmagati z nijednim opozicijskim kandidatom, potem se res moramo vprašati, kaj oni duhovniki delajo! Župniku Činčeku je djakovski biskup Strossmayer (!) dovolil kandidirati na mažaronskem programu! Ta je zmagal. Ako po tem primeru slavonski duhovniki politizirajo, ali za domovino in vero delajo?!

Pred petimi leti je senjski biskup dopustil, da je proti župniku Rancingerju, opozicijskemu, kandidiral pobočni kanonik sa-

mega škofa ter tudi zmagal. Temu kanoniku je bilo tudi letos, kakor tedaj, dovoljeno kandidirati na liberalnem mažaronskem programu. Izvoljen je v Vrbovskem. Res, v nebo kričeče razmere! In ta kanonik Martinec bi imel zdaj celo postati opat na Reki!

V Senju so duhovniki mažaroni, v Karlobagu so duhovniki Martinčić, Kranjčević in Absac glasovali za mažarona, ki je izvoljen itd. Zato se ni čuditi, ako prosto ljudstvo ni oduševljeno za domovino. Kar mnogi duhovniki skozi leta zidajo, poruši v jednom dnevu njihov mažaronski kolega.

Hrvaško duhovništvo ni edino, ker ga ne zedinijo oni, ki bi morali. Zagrebški nadbiskup je trpel, da je v samem Zagrebu pred petimi leti kanonik mažaron Vrevo kandidiral proti kanoniku opozicijskemu Rubetiču. To je menda unicum v kat. cerkvi! Letos je dopustil nadbiskup, da je kanonik mažaron Matunci, star 78 let, kandidiral proti vrlemu, od papeža odlikovanemu katoliku, rektorju vseučilišča, dr. Vrbaniću. Tudi mažaronoma, župnikoma Bešliću in Vukmaniću je bilo dovoljeno kandidirati proti vrlim kat. lajikom. Še več! Siromašno ljudstvo, kaj si mora misliti.

Eden največjih hrvaških domoljubov in politikov, od ljudstva kot angelj spoštovan pisatelj, župnik Zorić je 20 let zastopal svoj okraj, kjer je župnik. Letos pride mažaron, sosednji župnik Šnap in s pomočjo vlade je premagal avojelega kolega Zorića. Ta Šnap je bil par dni pred volitvijo pri nadbiskupu. Nadbiskup je znal, da se bo dogodil ta škandal, vendar je molčal. Tako so molčali enkrat ogrski čuvarji Siona, dokler jim niso framazoni plačali ta molk s proticerkvenimi postavami. Vprašajmo se, kakšno ljudstvo bode odgojilo hrvaško svečenstvo, ko se s škofovim znanjem gode med duhovniki na pohujšanje ljudstva take, disciplini katoliške cerkve nasprotujoče nečutenosti.

Od zagrebških 16 kanonikov je za svojega kolega Rubetića glasovalo letos pet. V okraju Novimarof sta od 12 duhovnikov volila dva. V celem mestu Varaždinu sta od vsega svečenstva volila samo kanonika Ilijašević in Lehpaier. Glejte, na ta način se je delalo skoro po celem Hrvaškem! Zato je res, da so duhovniki vzrok, da je katoliška opozicija tako obnemogla. Župnija Sv. Križ pri Krapini imela je 38 volivnih mož. Vsi so glasovali za župnika Cetrovca, samo njihov župnik in kaplan za mažarona Kulmera. To je župnik Hercelj, štajerski Slovenec! Zdaj se ne upa med ljudstvo. Vsako nedeljo (še zdaj) ga spremljajo žandarji v cerkev in domov. Nadbiskup tudi to zna, vendar je tiho. Žalostno, žalostno je pri nas. Naše novine se tolažijo, da si bode Hrvaška spet pomogla. Naše in velike večine mnenje pa je, da nas bo vse skupaj vzel mažarski sovrag, ker zanj nas pripravljajo. Res, odločni duhovniki še poguma niso zgubili. Letos je kandidiralo petnajst duhovnikov za opozicijo, izvoljen je eden. Mažaronskih duhovnikov je kandidiralo šest, izvoljeni so vsi.

Kdaj bomo začeli delati? Temelj je postavljen, to je Kristus. Vse, kar se ne zida na njem, propada. Nam je rešitev le v politiki, katera sloni na krščanskem temelju; zato bodimo krščanski politiki, a druge cepkarije pustimo na stran. Za našo politiko nam je potrebno potreben katoliški dnevnik. Imamo mnogo novin, a malo koristi, ker vsaki na svoje gosli svira.

Nam se zdi potrebno, da se po vzgledu lepo disciplinirane, po katoliških in socialnih ljudskih načelih trdno spojene katoliško-narodne stranke na Kranjskem izvede katoliško-narodna organizacija tudi med Hrvatii!

P. Stavešenski.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 22. decembra.

### Kongregacijska razprava v gosposki zbornici.

Na skrajno neosnovane napade židovskih liberalcev in prusaških vsenemcev v znani kongregacijski debati v dunajski poslanski zbornici je odgovarjal jako temeljito v zadnji seji gosposke zbornice član prelata Zschokke. Govornik je najprej citiral znamenit stavek iz govora pokojnega nemškega državnika Windhorsta, ki ga je govoril v seji pruske zbornice dne 18. aprila 1890. Stavek se glasi: »Redovi katoliške cerkve so cveti katoliškega duha in življenja, ki so gojeni in v razvoju pospeševani, donesli neprecenljiv blagoslov za vse katoliško prebivalstvo.« — Govornik je potem dokazal na podlagi neovrgljive statistike, da so povsem neosnovane trditve nasprotnikov krščanstva, češ da je Avstrija preplavljena z redovi. Mejem ko je namreč v 19. stoletju odpadlo na 10.000 prebivalcev na Nizozemskem 95, na Angleškem 69, na Francoskem 54, v Belgiji 47, v Italiji celo tedaj, ko so bili odpravljeni mnogi redovi, 15, na Bavarskem 29, na Pruskem 15, v Severni Ameriki 56, v Kanadi 49, v Avstraliji 60%, odpade v Avstriji na 10.000 katolikov, ne vračunši drugovercev, samo 126%. Avstrija je torej v tej statistiki na zadnjem mestu. In v kljub temu se drznejo naši kričači tuliti o preplavljeni Avstriji s katoliškimi redovniki.

### Rusinski strankarski shod.

O božičnih praznikih se vrši v Lvovu strankarski shod Rusinov, ki se bo posvetoval o taktiki rusinskih poslancev v galicijskem deželnem zboru. Na dnevnem redu tega posvetovanja bo predlog, naj se rusinski poslanci ne odzovejo povabilu k seji deželnega zbora. Utemeljuje se ta predlog s tem, da tudi v novem deželnem zboru ni upanja, da bi se uspešno izvedle rusinske zahteve. Resni in pametno misleči možje

## LISTEK.

### † Francišek Marešič.

Mrtev je! Ni ga več med živimi — Franciška Marešiča. Tužnomilo so peli li-poglavski zvonovi in spremljali dušo rajnega Franciška tja, kjer ostane večno srečna.

Francišek Marešič se je rodil 26. nov. 1846 l. v dolenjskem mestu Kostanjevici. Njegovi stariši niso bili ravno najubožnejši, bogati pa še manj; saj je sam pravil, da mu še čevljev niso napravili, dasi je bila trda zima. Kot majhen deček je šel k božični polnočnici bos, in ko ga je dovolj zeblo na tlaku v eno nogo, jo je privzdignil, potem pa zopet privoščil isto dobroto drugi, in tako drugo za drugim, da je služba božja minila; potem pa je čvrsto stekel v temni noči po ledenem snegu domu.

Stariši torej niso mogli biti bogatini. Ker je njegova razboritost mnogo obetala, so ga vendar dali v Novo mesto v šolo. Učil se je vseskozi dobro, da, odlikoval se je. Bogoslovne študije je dovršil v Ljubljani in bil v mašnika posvečen 31. julija 1871.

Še kot bogoslovec je bomo živel. Hodil je na počitnice k svojemu stricu Marešiču, ki je bil duhovnik na Šmarni gori. V trdi zimi je šel na Šmarno goro v samem letnem

površniku in jo je zato tem hitreje pobiral, da ne bi ljudje opazili, kako ga zebe. V mladosti se je moral privaditi zadovoljnosti z malim, zato pa tudi v poznejših letih ni čutil velikih potreb, živel je vedno skromno, če pa je bilo treba šteti denar za knjige, ni nikdar štedil.

Najprej je šel za kaplana k sv. Duhu na Dolenjsko, kamor je vse svoje imetje nesel v dveh višnjevitih rutah. Revež je bil! Že takrat ga je silno morila želodčna bolezen, kronični katar, ki ga je že skoro popolnoma oslabil. Gotovo bi bil že kot mlad duhovnik zapustil svet, da ga ni rešil znani škocijanski zdravnik Pavel Varaon, kateremu je pozneje iz hvaležnosti posvetil svojo knjigo »Lurška Mati Božja«, ki jo je prevel iz francoskega. Od sv. Duha je prišel kot kaplan v Šmihel pri Novem mestu, potem na Brezovico, v Šent Vid nad Ljubljano, za par mesecev v Višnjo goro, za štiri leta v Sostro, in od tam kot župnik na Lipoglav, kjer je ostal nad 12 let — do svoje smrti.

In sedaj je mrtev! Mrtev je Marešič — pisatelj. Pisal je Marešič veliko že v semeniških letih. Bil je tudi urednik domačega semeniškega lista »Lipica«, kamor je zapisal marsikak sestavek. Že kot bogoslovec je pisal tudi politične članke, posebno o po-čitkih, ne v svojem, ampak v imenu drugih

Kostanjevčanov, katere je zalagal s članki, odgovori itd.

Pisal je posebno v »Novice« pod imenom »Kostanjevska muha«. Ko je bil kaplan, pa je pisal navdušene članke v »Slovenca« pod imenom »Kaulus«, s katerimi je odgovarjal nasprotnim člankom v »Narodu«, ki jih je pisal neki »Saulus«. Tedanji politiki so občudovali modrost teh člankov in so se povpraševali, kdo da je ta »Kaulus«. Noben skoro ni mogel verjeti, da bi mlad kaplan mogel pisati tako premišljene in duhovite članke. Toda že Marešičevo bistro oko je pričalo, da ima Marešič tudi bistrega duha!

Napisal je tudi več drobtin v časnike in ocene slovanskih knjig v »Dom in Svet«; sestavil je več molitvenikov, znan je zlasti »molitvenik za dijake«; posebno priljubljene so bile njegove šmarnice »Lurški majnik«. Zaslovel pa je po svojem prevodu Laserjeve knjige »Lurška Mati Božja«, ki je po Francoskem delala uprav čudeže v spreobrnjenjih, pri nas pa je vsaj marsikomu potrdila versko prepričanje. Morda se je malo knjig bralo po slovenskem s tako vnemo in zanimanjem, kakor ravno ta Marešičev prevod. In ravno sedaj se tiska nadaljevanje te knjige, ki jo je tudi Marešič poslovenil, pod naslovom »Lurški čudeži«; to knjigo bi bil

srčno rad videl dotiskano, delal jo je v manjših presledkih celih 12 let. Toda Bog je hotel, da naj delo, katero je on začel in speljal skoro do konca, vendar končajo drugi. Lurška Mati Božja, za katero je toliko delal, ga ima sedaj pri sebi.

In sedaj je mrtev! Mrtev je Marešič — jezikoslovec. Kdor bi pregledal njegove slovarje, — stare in nove, kako je malone vsaka beseda opremljena z opazkami, bi moral dejati: Marešič je bil železno priden in marljiv. In tak je tudi bil. Dopisoval je z vsemi znamenitejšimi jezikoslovci. Izvrtstvo je znal francosko, laško mu ni bilo tuje, slovanske jezike pa je znal vse, ni izvzeto staroslovensko. Bil je marljiv nabiratelj narodnega blaga; imel je v rokopisu cele knjige narodnih izrazov, katere si je skrbno zapisaval občujoč s preprostim ljudstvom. Če je šel v kako hišo, je imel navadno pri sebi svinčnik in papir, in če je v pogovoru zasledil kako zanimivo besedo, jo je hitro zabilježil. Valjavčevo delo, »Prinos k naglasu« je preštudiral, kakor malokdo. Škrabčevih »platnic« je vedno komaj čakal. — V knjigi je Marešič živel, zato je bila tudi Marešičeva knjižnica, da bi jo moral občudovati. Bil je Marešič mož, kakršnih je bilo, ko se je jela živahno probujati slovenska narodnost.

trdijo, da predlog ne bo dobil zadostne večine, ker sodijo, da bo v slučaju odsotnosti rusinskih poslancev še slabše za rusinsko stvar.

#### Kriza v Bolgariji rešena.

»Agence Telegr. Bulgare« javlja sledečo oficijelno vest: Ministerska kriza je končana. Dosedanje Karawelovo ministerstvo ostane še dalje na svojem mestu. Sboranje se takoj skliče k nadaljnjemu zasedanju. — Rešili so torej ministersko krizo brez nadaljnega poloma, ni pa s tem še rešena mnogo akutnejša državna kriza. Sicer dobi Bolgarija zaželeno posojilo, ker rešitev ministerske krize je dokaz, da se pogajanja s pariško banko uspešno nadaljujejo, toda s tem je le odložen neizogibni državni polom, ki se pojavi pozneje še z veliko večjo silo.

#### Zahteve Krečanov.

Krečanski nadkomisar, grški princ Jurij je doposlal interesiranim velesilam obširno spomenico, v kateri so navedene in utemeljene naslednje zahteve: pripoznanje krečanske zastave, varstvo Krečanov, ki se nahajajo v turških ječah, priznanje krečanskih pristojbin v pristaniščih in carin, dalje patentnega davka za na Kreti živeče tujce, izročitev brzajavnih pristojbin, ki jih je brzajavna družba dosedaj plačevala Turčiji, krečanski finančni upravi, vsprejem Krete v svetovno pošto zvezo, izplačilo podpor, ki so jih obljubile krečanski vladi evropske velesile, konečno ureditev konzularnih sodišč. — Krečani kajpada sami ne pričakujejo, da bi se jim izpolnile vse izražene zahteve, čeprav so več ali manj opravičene, vendar se je nadjeti, da večina teh postulatov obvelja. Velesile bodo pač tako rešilevale doposlano jim spomenico, da pri tem ne bodo stopile Turčiji na prste.

#### Grozovitosti v Armentiji

se zopet ponavljajo ter množe z vsakim dnem. Kakor javlja »Köln. Zeitg.«, narašča vsak dan število iz Turčije ubeglih Armencev. Njih položaj je grozen. Mnogim se poznajo na obrazu sledovi kurdskih bestialnosti. Nekemu trinajstletnemu dečku so turški tringoi izrezali jezik ter mu pohabili prste na nogi, starčke so pa tako neusmiljeno pretepali, da so njih hrbti polni ran. Po izpovedbi teh nesrečnikov so ropanja in umori Armencev v Turčiji vsakdanja prikazen. Turška oblastva pa seveda ne ganejo niti z mazincem. Posebno mukotrpen je položaj Armencev v pokrajinah, ki so bolj oddaljene od središč. Te grozovitosti, ki se ponavljajo redno vsako leto, so gotovo znane evropskim velesilam, a nihče se ne gane, kakor bi se vse bilo turškega sultana. Sedaj se govori, da bo Rusija pričela v tem oziru prvi korak.

#### Angleški porazi v Južni Afriki.

Iz nekega zasebnega pisma, ki je te dni došlo v Haag iz Johannesburga, je razvidno, da je bil mesec november za Angleže izredno neugoden. V prvi polovici novembra so se vršili boji mej Spriggsem, Ermelom, Middelburgom in Pretorijo. Angleži so bili v teh bojih silno tepeni, ker

so izgubili 3 polkovnike in 2000 mož, ki so bili deloma ubiti, ranjeni in ujeti. — Dalje je prijel Botha angleški oddelek pri Renosterkopu severno od Pretorije. Angleška izguba izosa po tem poročilu najmanj 1000 mož. Pri Ermelu je bilo ujetih 300 Angležev. — Zasebni poročevalec trdi dalje, da se v angleški armadi vedno bolj širi malomarnost in neubogljivost od navadnega prostaka do najvišjega častnika. Vojaki in častniki se zbog tega večkrat spro mej seboj, in če se to dogaja neposredno pred bitko z Buri, je umevno, da jih ti lahko porazi. — Dewet poveljuje sedaj armadi 3000 mož, ki se bo v najkrajšem času zlružila z Bothovim oddelkom. — Delarey je pred nedavnim ujel 600 Angležev ob železnici Klerksdorp-Johannesburg. — Zasebno pismo se končuje s sodbo, da je angleški položaj skrajno neugoden ako ne brezupen.

#### Mestni svet tržaški

je imel v soboto večer sejo, ki je bila v marsičem zanimiva. Najprej je znani dr. Spadoni, katerega je nedavno Rihard Camber pri porotni razpravi v časnikarski pravdi, ki jo je isti bil naperil proti njemu, takorekoč moralno giljotiniral, našel poguma, da je stavil predi. kako ovekovečiti blamažo s shodom za italijansko vseučilišče od zadnje nedelje. Predlagal je namreč nujno, da občina izda knjigo o navedenem »imenitnem« shodu, ki bi se poslala vsem italijanskim občinam in društvom, ki so bila na shodu zastopana; nadalje, da se napravijo spominske svetinje in da se vzida v gledališču »Rossetti« spominska plošča.

K predlogu se je oglasil v imenu Slovencev gospod Ivan Goriup, ki je izjavil, da Slovenci niso nasprotni italijanski univerzi, da se pa za isto tudi ne morejo ogrevati, dokler se ne da našemu narodu ene edine ljudske šole, ter da se zaradi tega vzdržijo glasovanja. Nujni predlog je bil seveda sprejet.

Dr. Rybač je hotel govoriti o interpelaciji poslanca Spinčiča v državnem zboru o nerodnostih v tukajšnjem zavodu za izdelovanje cepiva. (Kakor znano, je tukajšnji »Avanti« trdil, da tržaški zavod daje odjemalcem mesto cepiva — glicerina. Op. ur.) Komaj se je oglasil in omenil dan interpelacije, že je posegel v besedo Italijan Zanolli, češ, da se je on prijavil, da govori o tem predmetu ter da si ne da kratiti pravice, da bi govoril prvi o tej stvari. No, dr. Rybač je bil zadovoljen, samo da se stvar razjasni. Profizik dr. Constantini je takoj odgovoril. Priznal je, da so se v zavodu dr. Tedeschija godile večje in manjše nepravilnosti, katerih odpravo je zahtevala vlada, ter je zagotavljal, da so nekorektnosti, ki so pa bile baje sila pretirane, sedaj že odpravljene. Dr. Rybač in Zanella sta se zahvalila za obširni odgovor profizika.

V glavni debati o proračunu za l. 1902 se je oglasil zopet dr. Rybač, ki se je pred vsem pritožil, da je prejel proračun le tri

pogrebu z glasnim jokom pričalo, da je bil Marešič pravi dušni pastir, prijatelj, pomočnik, vodnik.

In sedaj je mrtev! Mrtev je Marešič — mož. Njegova beseda je bila modra, previdna, premišljena. Govoril ni mnogo, a kar je govoril, je bilo jedro. Ako si ž njim občeval, ti je imponiral, spoštoval si ga, in iz tega spoštovanja se ti je morala roditi do njega ljubezen. Kdor je potreboval modrega sveta, naj bi bil šel k Marešiču ponj! Marešič je bil mož! In kot takega je pri njegovih župljanih tudi veljala njegova beseda. Vsi so bili prepričani, da je mož, ki ne govori o čem, če ni uverjen, da je dobro in pravo. Zato so šli za njim, kamer jih je vodil. — Samo enkrat se je nekaj prenačil, ko je namreč pred par leti svojim ljudem razlagal, kako se bodo zvezde utrinjale, kakor so prerokovali zvezdarji. In še tedaj se je kesal, da je prekmalu govoril, zakaj izpolnitve one pripovedi ni bilo opaziti. Govoril pa je iz skrbi za svoje, da bi se preveč ne ustrašili.

In sedaj je mrtev! Mrtev je Marešič — dobronik. Rad je pomal ubogemu, če pa je bil potreben pomoči dijak, je bila njegova roka gotova široko odprta. Ves je

dni pred sejo. V tako kratkem času je težko proučiti tako obširen material. Dokazal je, da se je finančna komisija v marsičem motila. Magistrat je n. pr. proračunil dohodke mestne plinarne na 600.000 K, finančna komisija je zvišala te dohodke na 700.000 K, dočim je bilo leta 1900 le 468.000 K dohodkov, dasi so bili proračunjeni na 600.000 K. Magistrat je postavil za javno osvetljavo znesek 270.000 K, finančni odsek je znižal ta izdatek na 230.000 K, dasi je nemogoče, da bi bili ti stroški manjši, ker je potreba osvetljave vedno večja. Čudno je tudi, kako se z ene strani zvišuje dohodke plinarne, na drugi strani pa črta stroške za osvetljavo.

Dr. Rybač se je pritoževal nadalje, da se je v proračunu izbrisalo že davno sklenjena in potrebna dela, kakor cesto na Škorčliji in istersko cesto, ter da se za okolico ne stori sploh ničesar. Ako pojdejo stvari tako dalje, finančni polom ne more izostati. Marsikaj bi se dalo popraviti: izdatki za občinske srednje šole so nepotrební, ker se je vlada ponujala, da jih sprejme v svojo upravo.

Konečno je dr. Rybač govoril o lojalnem postopanju manjšine, katera bi bila lahko provzročila razpust mestnega sveta (atera z dr. Rybačem oktobra meseca. Op. ur.); vkljub temu se želj manjšine nikakor ne upošteva. Predlogi manjšine, katera nima glasu v nobenem odseku, se jednostavno odklanjajo, ali pa, če se jih sprejme, se teh sklepov ne izvršuje. Slovenski mestni svetniki hočejo poskusiti še enkrat z realnimi izvedljivimi predlogi, kako bi se uredilo mestno gospodarstvo; če se teh nasvetov ne bo upoštevalo, ostane jim samo kritika.

Dr. Rybaču so odgovarjali Rascovich, Benussi, Ventura in Morpurgo, ne da bi mogli kaj stvarnega navesti. Benussi je rekel, da je proračun mestne plinarne zato tako ugoden, ker je cena premoga postala nižja. Venturi se zdijo mestne finance naravnost sijajne in zavirljive.

Po vsem tem obeta podrobna debata o proračunu postati zanimiva.

#### Kužljivost in umetnost.

##### Slovensko gledališče.

V soboto se je igrala Vilharjeva opera »Smiljana«. Z veseljem pozdravljamo vsak napredek domačih skladateljev, saj moramo gledati v prvi vrsti na to, da se okrepi naša domača energija in rodi vedno več umetniških sadov. To je pokazalo tudi občinstvo, katero je jako odlikovalo gospoda F. S. Vilharja, ga burno pozdravljalo in mu pokazalo svojo radost, da je Slovenec stopil z velikim umetniškim delom pred svet. G. skladatelju je bil poklonjen krasen šopek s trobojnimi trakovi, katere je g. skladatelj na odru poljubil. Analizo te opere je »Slovenec« že pred dvema letoma priobčil obširno, zato je zdaj ne ponavljamo. Najbolj je ugajal začetek tretjega dejanja. Zbor vil, Nikolov samospev in sledeči dvospev so naredili velik in lep utis. Sploh so najboljši deli cele opere lirični odstavki, kateri so polni narodne poezije. In v tem narodnem duhu, v svežh, iz jugoslovanskega duha porojenih melodijah je

gorel za nove škofove zavode, tako da se moramo od njega učiti. Pozabil jih ni ob svoji smrti.

In temu Marešiču 10. decembra zapoje zvonovi, jama se koplje, grob je odprt.

Tukaj torej, dobronik prijatelj, se končava tvoja zemlja pot. Dalje ne moreš, končal si svojo nalogo. Da, izvršil si jo, dobro izvršil! Večni Bog, tvoj vzor, tvoj konec, vse to dobro ve. Slave nisi iskal tukaj nikdar, zato, upam, si je našel tam. Svoje življenje si posvetil Gospodovi službi, sebe si daroval njemu, zanj si živel, zanj delal, zanj trpel — in on? . . . za plačilo te je vzal k sebi! Neskončna je njegova modrost, — a užaljen je duh marsikoga, ranjeno srce marsikoga!

Dragi g. Frančišek, ti si mrtev? Oko mi pravi, da si zvenela pokošena cvetlica, a duh mi pravi, da živiš! Živiš v večnosti, živiš v mojem in marsikoga spominu. Tvoja usta so sicer zaprta, ustnice blede, mrtvaške, a zdi se mi, da bi mi še mrtev rad nekaj povedal. Prijatelja sva bila odkrita, razumem tvojo željo! Izpolnim jo z vzdihom: Requiem aeternam dona ei, Domine, et lux perpetua luceat ei!

A. S.

glavna vrednost cele opere. Odlikoval se je med pevci, kakor vedno, tudi to pot naš tenorist g. Olszewski. Vrl je bil tudi g. Polašek. Opera se bo gotovo ponavljala, in pri ponovitvi se bodo gotovo še lepše pokazali uspehi deli Vilharjeve skladbe. X.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. decembra.

**Deželni predsednik baron Hein** se je povrnil iz Bolzana v Ljubljano.

**V uršulinskem samostanu v Ljubljani** je bila danes pri volitvi, katero je vodil prevzvišeni gosp. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, za prednico za nadaljna tri leta zopet izvoljena č. Mati Teresija Heidrich.

**Za vseučilišče v Ljubljani** sta prijavili svoji prošnji potem mestnega magistrata na minist. rstvo občina Mihalovci in pa Bralno društvo v Sevnici. — Po posl. g. J. Žičkarju je odposlalo petico »Bralno društvo na Dobrni«.

**Naklada na pivo.** Osrednja vlada je naročila vsem deželnim odborom, naj občinam ne dovolijo višje naklade na pivo, nego po 2 kroni od hektolitra. Vlada je sklenila, da odkloni vsako višjo naklado na pivo. To se je bržčas zato zgodilo, ker hoče vlada z ozirom na slabe deželne finance dovoliti deželam višjo naklado na pivo.

**Pred upravnim sodiščem** se vrši 28. t. m. ustna obravnava o pritožbi občine Tržič proti krajskemu dež. odboru radi javnosti nekega pota.

**Potrjen zakon.** Načrt zakona zastran razdelitve občinskih zemljišč na Bukovem v cerkljanski županiji je na najvišjem mestu potrjen. Za spretnega zemljemercja je zdaj mnogo dela na Cerkljanskem, ker se imajo razdeliti tudi obsežna občinska zemljišča v Otaležu, v Oreheku in menda še v dveh ali treh drugih občinah.

#### Nadvojvodinja Elizabeta na Bledu.

Nadvojvodinja Elizabeta pride po svoji poroki s princem O. Windischgrätzem, ki se bo vršila 26. ali 27. jan. prih. leta, za osem dni s svojim soprogom na Bled, ter bode stanovala o Windischgrätzevi vili. Nato bode novoporočenca odpotovala v Italijo, nakar pride princ O. Windischgrätz za dve leti v praško garnizijo.

#### Društvo zdravnikov na Kranjskem

je imelo v soboto svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število društvenih članov iz mesta Ljubljane in dežele. Društveni tajnik gospod dr. O. Krajec poroča o društvenem delovanju in življenju tekočega leta. Društvo je zgubilo letos dva člana, in sicer okrožnega zdravnika v Cerkljah gospoda Edvarda Globočnika ter zdravstvenega referenta gospoda dr. Keesbacherja. — Društvo je sprejelo honorarni tarif, kakor ga je določila zdravniška zbornica kranjska. Z zavarovalnicami zoper neugode se je sklenila v smislu naredbe zdravniške zbornice kranjske pogodba, po kateri plačajo zavarovalnice samo pristojbino za spričevala dotičnemu zdravniku, zdravljenje pa plača, kakor je samo ob sebi umevno, poskodovalenec sam. Društveni člani so se meseca novembra v lepem številu udeležili poseta hrvatskih liečnikov v Zagrebu. Na mesečnih zborovanjih se je predavalo trinajstkrat. Predavali so gospodje: prim. Štajmer šestkrat, prim. Gregorič petkrat, dr. Mahr jedenkrat, dr. Kopřiva jedenkrat. Odbor izreka gospodom predavateljem za predavanja toplo zahvalo. O društveni blagajni, o sklepu računa in o proračunu poroča društveni blagajnik g. dr. Praunseis. Prebitek ostane po sklepu društva v rezervnem zakladu. — Clanarina udov se določi za one v Ljubljani 12 kron, za one na deželi pa 8 kron za celo leto. — Kar se tiče dr. Löschner-Maderjeve ustanove, znaša nje kapital 26.400 K. V letošnjem letu se je razdelilo okoli 2000 K v smislu ustanovnega pisma revnim vdovam zdravnikov na Kranjskem. Revizorjema sta voljena g. dr. Mahr in g. dr. Gregorič. Za letos predlaga odbor razpisati 12 ustanov in sicer 6 po 200 K in 6 po 100 K. Pri razdelitvi ustanov se bode po sklepu društva strogo oziralo le na prošnje, ki so pravilno opremljene (ubožni list) ter so vložene o pravem terminu. Prispevki k Lösch-

ner-Maderjevi ustanovi so znašali letos 1400 K in sicer so prispevali: Deželni odbor kranjski 600 K, mesto Ljubljana 200 K, dežela 200 K in člani so nabrali okoli 400 K. Društveni predsednik poroča o namenu ustanovitve fonda za stalne pokojnine vdov zdravnikov ter predlaga, da se v ta namen izvoli poseben odbor, ki naj bi izdelal in proučil načrte za ustanovitev aličnega zaklada. Dr. Schuster pojasni s številkami težavo in neizvršljivost te stvari, priporoča pa za pristop k velikemu društvu za podpiranje vdov in sirot, ki obstoja na Dunaju že več sto let in ki razpolaga z imetjem nad 500 000 kron. Na njegov predlog naj se toraj izvoli odbor, ki bi proučil pravila in pogoje za pristop k temu društvu. Ta naloga se je podelila društvu odboru, ki je v namen pomnožen po g. dr. Gregoriču in g. dr. Schusterju. Na predlog g. dr. Gregoriča izreče zbor društvu odboru priznanje in toplo zahvalo za res uzorno in požrtvovalno delovanje v prid društva ter na predlog istega se izvoli za prihodnje leto isti odbor po vzklicu in sicer: predsednikom gosp. dr. Kopřiva, tajnikom g. dr. Krajec, blagajnikom g. dr. Praunseis in knjižničarjem g. dr. Iv. Jenko.

**Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslalo društvo »Zvezda« na Dunaju po svojem g. predsedniku Jak. Pukl 200 K pokroviteljnine. To pokroviteljstvo so jako marljivo nabirale gospice: Jelica Krušičeva, Marica Puklova in Anica Šusteršičeva. Slava jim!

**Božičnica** dobrodelnega društva tiskarjev na Kranjskem uspela je včeraj upravljajno ter nudila zbranim društvnikom in gostom primerno zabavo. Po nagovoru društvenega predsednika g. Planinca vršila se je tombola, katera je razpolagala z obilnimi dobitki. Največ zabave pripravilo je otrokom okusno okinčano božično drevesce, katero jim je tudi primernih darov naklonilo. Sl. pevsko društvo »Ljubljana« je radevolje sodelovalo in ni štedilo z dobro izbranimi pevskeimi točkami.

**Dragocena glagol. mašna knjiga.** Te dni je tržaški škofijski ordinarijat vrnil rimski cerkvi star glagolski misal, katerega je isti hranil preko 30 let. Ta knjiga je zelo redka, zna se samo za malo število izvodov; tako hrani en izvod vseučilišna knjižnica v Zagrebu, po en izvod se nahaja baje v dvornih knjižnicah na Dunaju in v Petrogradu. Ta misal je bil tiskan 30 let potem, ko je bila tiskana sploh prva knjiga in je prva tiskana knjiga, namenjena Hrvatim in Slovencem.

**Dr. Tavčar** je včeraj hotel govoriti v »Splošnem ženskem društvu« v Ljubljani. Po mestu so lepaki naznanjali, da bo dr. Tavčar govoril o ženi in politiki. Dr. Tavčar je jurist, splošno žensko društvo pa je nepolitično, in jurist dr. Tavčar je hotel v tem društvu govoriti o politiki. Vlada je shod prepovedala. Mi smo mnenja, da gospe in gospodične prav nič ne potrebujejo Tavčarjeve »politike«. Ali ni tega mnenja tudi »nepolitično« »Splošno žensko društvo«? Krščansko ženstvo, pozor pred liberalnimi naklepi!

**Iz Zagreba.** Iz Splita se poroča, da je ondi izborna vspela izvirna drama novoizvoljenega poslanca dr. Iv. Majstrovića »Seoske dangube«. — Orkester češke filharmonije bode koncertiral v Zagrebu 10. januarja. — V Zagrebu nameravajo sezidati novo policijsko poslopje. — Potresni sunki v Zagrebu se od četrtega zvečer niso več ponavljali. Vseh potresnih sunkov je bilo osem. — Trg Krapina si zgradi svoje kopalniško poslopje. Koperj bode imela planinsko vodo.

**Redna mesečna konferenca** Sodalitatis za ribniško dekanijo se vrši dne 30. decembra v Loškempotoku. Začetek ob 1/2 10 uri v župnijski cerkvi.

**Poskušeni ulom pod Šinkovim Turnom.** Dne 20. decembra, ko sta bila župnik in strožnik v cerkvi ob 7. uri, poizkusil je neki zlikovec ulomiti pri zadnjih vratih župnišča s krampom, pa se mu ni posrečilo, kajti vrata so bila z močnim zapahom zapahnjena. Dandanes se močno množijo tatvine in ulomi. In ker je v nekem župnišču blizu Karnika 13. decembra t. l. med mašo tat ulomil vrata ter pokradel precej denarja, torej nebo kazalo žup-

nišč in drugih hiš pustiti med mašo brez varuha. Orožnik je rekel, da pogosto dohajajo poročila o tatvinah.

**Poštna vest.** V Babnempolju pri Logatcu so dobili te dni pošto nabiralnico, ki je v zvezi s poštnim uradom v Starem-trgu. — V Godoviču se je uvela brzjavna služba.

**Dva Kranjca obsojena v Gorici.** Vojaškemu naboru odtegniti sta se hotela Fr. Peternel in Jakob Dolenc, oba s Kranjskega, s tem, da sta hotela pobegniti v Ameriko, a se jima ni posrečilo, kajti bila sta zasačena v Gorici. Dobil sta vsak po 7 dni zapora in po 10 K globo in sta se morala zopet vrniti v domovino.

**Ljubljanske novice.** Vlaka trčila sta na tukajšnjem kolodvoru pri premikanju. Dva vozova sta se poškodovala. — Za slikanje sv. Petra cerkve se izvršujejo načrti na Dunaju. — V odnjenjak padla sta na Karolinski zemlji št. 5 osem let stara Ana Semeret in njen šestletni bratec Jožef. Ljudje so ju še ob pravem času rešili iz vode. — Javno nasilstvo. Vagant Anton Kramar iz Ljubljane in rudar J. Petelin iz Trbovelj sta včeraj pila po Ljubljani in razgrajala. Redar Martin Gerlovič ju je aretoval. Ko je redar Petelina prijel za roko, prijel je redarja Kramar in ga s silo potegnil nazaj, Petelin pa je redarja sunil v prsa. Kramar in Petelin sta na to zbežala. Kramarja je Gerlovič skoro na to dobil v pest. — Častniški ples bode letos dne 5. jan. v Narodnem domu. — Tatvina v frančiškanski cerkvi. Danes zjutraj je bilo Ivani Zakotnikovi v frančiškanski cerkvi ukradenih 400 kron. Ko je šla k obhajilu, pustila je denar v klopi; ko se je pa vrnila, denarja ni bilo nikjer. Tatu so na sledu.

**Papirnico v Podgori** nameravajo, kakor se čuje, zapreti. Ako se to vresniči, bo mnogo družin brez dela.

**Zanimivosti iz ptujskega občinskega sveta.** Obč. svet ptujski je sklenil, da zida za nemško dekliško meščansko šolo, gospodinjstvo šolo in za nemški »Mädchenheim« posebno poslopje za 140 tisoč kron. Poslopje naj bi stalo na mestnem svetu poleg strelišča. Obč. svet je naročil županu, naj skoro predloži potrebne načrte. Ptujska hranilnica bode dala za zgradbo 40.000 K, 20.000 K pa upajo nabrati za zgradbo ptujske »nemške dame.« Nemški »Studentenheim« dobi tretje nadstropje, ker sedanji prostori baje več ne zadoščajo. Ob toliki »vsenemški podjetnosti« ni čuda, da je obč. svet z veseljem sprejel predlog finančnega odseka, naj se prosi — vlada, da dá ptujskemu občinskemu svetu subvencije en milijon kron! Da bi se na tak način iz državnih sredstev podpirala germanizacija, bilo bi pač prekričeče! Naši gg. poslanci naj imajo na to stran odprte oči!

**Živ zgorel.** Iz Vitanja se poroča o naslednji grozni nesreči: Osemletni deček obč. svetnika Pavla Tišler je sedel zvečer doma pri mizi in pisal šolsko nalogo. Nakrat se je razletela petrolejska svetilka in goreči petrolej se je vlił po telesu uboze ga dečka. Na dečkove klice so prihiteli domači in so skušali udušiti ogenj. Pri gašanju se je vnela obleka tudi dečkovi sestri, ki je z gorečo obleko letela na cesto, kjer ji je ogenj pogasil gospa Jaklin. Deklica je dobila težke rane, deček je pa v pol uri vsled opeklin umrl.

**Stara benediktinsko poslopje v Celovcu prodano.** Občinski svet celovski je kupil staro benediktinsko samostansko poslopje celovško z vrtom za 190.000 kron.

**Novo poslopje zavoda za gluho-neme in slepce v Celovcu** so 21. t. m. dopoludna slovesno blagoslovili in izročili njegovemu namenu.

**Hrvaško-slovenska vzajemnost v Ameriki.** Slovenski in hrvaški delavci v Aspeni Colo so si ustanovili skupno slovensko-hrvaško društvo.

**Zmrznil je** 43letni Anton Faletič iz Ravne nad Livkom. Na poti proti domu je opešal. Bil je v družbi, ki je pa šla naprej proti domu.

**Načelnik roparske čete — oproščen.** Iz ječe v Kopru so izpustili te dni 67 let starega And. Simiča, ki je doma blizu Hercegovine. Bil je kot načelnik ro-

parske čete obsojen na smrt, toda pomi-loščen v dosmrtno ječo. Sedaj ga je cesar popolnoma oprostil. Simič je bil 31 let v ječah.

**Škratinka v Gorici.** Zadaje dni je pričela tudi v Gorici hudo razsajati škratinka med otroci.

### Društva.

(Vabilo k božičnici) katero priredi ljubljansko gasilno društvo v četrtek, dne 26. t. m. v veliki dvorani »Mestnega doma«. Pri božičnici sodeluje slavna meščanska godba pod osebnim vodstvom kapelnika gosp. Beniška. Vstopnina 30 kr. — Otroci plačajo polovico. Začetek ob 6. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen bolniškemu podpornemu skladu gasilnega društva.

Odbor.  
(Narodna čitalnica v Spodnji Šiški) vabi na XIII. redni občni zbor, ki bo Sv. Štefana dan, 26. dec. 1901 ob 1/2 3. uri popoldne. Spored: Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Poročilo knjižničarja. Volitev odbora. (Prvomestnika, blagajnika in 5 odbornikov.) Eventualni predlogi in nasveti. Isti dan ob pol 5. uri je tudi občni zbor Ciril-Metodove podružnice pri »Matjanu« v Zgor. Šiški. K obilni udeležbi vabi najljubšeje odbor.

### Darovi.

Za slovensko kapelo v Aleksandriji: G. Jos. Potokar, kapelan v Kranju 3 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Brezniški Mohorjani 5 K.

Bog plačati!

### Telefonska in brzjavna poročila.

**Gradec,** 23. dec. Danes zjutraj je osebni vlak pri postaji Gösting trčil s tovornim vlakom. En železniški uslužbenec je ranjen, 3 vozovi osebnega in 9 voz tovornega vlaka je poškodovanih. Progo so po večurnem delu zopet popravili. (Vlak z Dunaja je danes zjutraj prišel v Ljubljano s štiriurno zamudo. Opomba uredništva.)

**Dunaj,** 23. dec. Danes zjutraj je cesar sprejel v avdienci ministerskega predsednika Körberja, ki mu je poročal o političnem položaju.

**Dunaj,** 23. dec. Pred sestankom proračunskega odseka, ki je določen na 8. januarja, vršila se bodo predposvetovanja glede češko-nemške sprave. Prava posvetovanja se prično šele po sprejemu proračuna. Pri predposvetovanjih se bodo formulirale želje obeh strank.

**Praga,** 23. dec. Tu se bo vršil 27. t. m. shod vseh čeških deželnih poslancev, ki se bo posvetoval o položaju, o spravi konferenci in o tem, ako se predloži deželnemu zboru državnopravna adresa.

**Rim,** 23. dec. Sv. oče se je proti rektorju nekega katoliškega zavoda iz Pariza izrazil: »Nekateri ljudje pravijo, da sem bolan, toda ali ne sprejemam vsak dan kardinalov, ali ne rešujem tekočih poslov?«

**Berolin,** 23. dec. Tu se je osnoval odbor, obstoječ iz 11 poljskih žena raznih slojev. Odbor poziva poljske žene iz Berlina in okolice na protestni shod proti nemški krutosti.

**Berolin,** 23. decembra. Vsak v vrešenski aferi obsojeni bode dobil od nabrane svote 5000 mark.

**Darmstadt,** 23. dec. (C. B.) Uradni list poroča: Deželno nadsodišče se je izreklo za ločitev zakona velikega vojvode.

**Orenburg,** 23. decembra. V vasi Kundravinskaja v okraju Troizk se je pojavil močan potres, ki je trajal dve minuti. Po sobah se je vse gibalo. Večje škode ni.

**London,** 23. dec. O mis Stone se poroča iz Carigrada, da bode oproščena še pred koncem tekočega meseca.

**London,** 23. dec. Reuterjev urad poroča iz Harrysmitha 20. t. m.: General Dartwell je imel 18. t. mes. pri Lanbergu boj z Dewetom, ki je pove-ljal oddelku 800 mož z dvema topova. Po štiriurnem boju so se Buri umaknili. General Campbell je posegel v boj v smeri od Betlehema. Na angleški strani je ubit en vojak, 4 častniki in 10 mož je ranjenih. Buri so izgubili z ujetimi in ranjenimi 27 mož.

**Carigrad,** 23. dec. Finančno stanje Turške je prišlo v tak položaj, da vojaki čisto ne dobe več niti plače v naturalijah.

**Washington,** 23. decembra. V Venezueli so se pojavili resni nemiri. Podrobnosti še niso znane. Vojni urad je odposlal eno vojno ladijo.

**Valparaiso,** 23. dec. Argentinja je stavila Čili nove predloge, kar se tolmači tako, da Argentinja išče povoda, da bi pogajanja otežkočila. Argentinja je odpoklicala svojega poslanika iz Santiaga, vendar diplomatske zveze med obema vladama še niso popolnoma pretrgane, ker je v poslanstvu ostal poslaniški tajnik, kateremu je poverjeno vodstvo poslova.

**Valparaiso,** 23. dec. (C. B.) Danes je bila objavljena vladna proklamacija, s katero se kliče pod orožje drugi kontingent nacionalne garde. Na dopustu bivajoči častniki so dobili povelje, da se takoj vrnejo na svoja mesta. Mej prebivalstvom je zavladala velika razburjenost.

**Bombay,** 23. dec. Sultan je zapovedal šejku v Covaitu Marabuku, da mora priti v Carigrad, da mu izrazi svojo udanost. Šejk se je obrnil na pomoč do Angleške.

**Pekin,** 23. decembra. Mej ruskim poslanikom Lessarjem, princem Čingom in Wang-wenshao so se pričela pogajanja o mandžurski pogodbi.

**Nev-York,** 23. dec. Iz Willemstada poročajo, da je v bližini La Victorije bruhnila na dan dobro organizovana ustaja proti predsedniku Castro. Železnične proge so razdrt.

### Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji uradni tlak 733.0 mm

|    | Čas opa-<br>zovanja | Stanje<br>vzro-<br>čnega<br>v. mm. | Tempe-<br>ratura<br>po<br>Celsiju | Vetrarji  | Nebo  | Padačina<br>v 24 urah<br>v mm. |
|----|---------------------|------------------------------------|-----------------------------------|-----------|-------|--------------------------------|
| 21 | 9. zveč.            | 727.8                              | 4.4                               | sl. jvz.  | megla |                                |
| 22 | 7. zjutr.           | 723.3                              | 2.3                               | sl. svzh. | megla | 0.8                            |
| 22 | 2. popol.           | 718.4                              | 5.0                               | brezvetr. | dež   |                                |
| 22 | 9. zveč.            | 719.0                              | 4.1                               | sl. jvz.  | dež   |                                |
| 23 | 7. zjutr.           | 724.6                              | 3.3                               | st. sever | dež   | 1.70                           |
| 23 | 2. popol.           | 728.5                              | 6.0                               | sl. sever | "     |                                |

Srednja temperatura sobote 5.1°, normale: 2.2°.

Srednja temperatura nedelje 4.0°, normale: 2.3°.

### Zitne cene

dne 21. decembra 1901.

(Termin.)

#### Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

|                                     |                |
|-------------------------------------|----------------|
| Pšenica za pomlad 1902 . . . . .    | K 8.89 do 8.90 |
| Rž za pomlad 1902 . . . . .         | 7.60 " 7.64    |
| Koruzna za maj-junij 1902 . . . . . | 5.73 " 5.74    |
| Oves za pomlad 1902 . . . . .       | 7.74 " 7.75    |

#### Na budimpeštanski borzi:

|                                 |                |
|---------------------------------|----------------|
| Pšenica za april 1902 . . . . . | K 8.65 do 8.68 |
| Rž za april 1902 . . . . .      | 7.33 " 7.34    |
| Oves za april 1902 . . . . .    | 7.43 " 7.44    |
| Koruzna za maj 1902 . . . . .   | 5.42 " 5.43    |

(Efektiv.)

#### Dunajski trg.

|                                  |                |
|----------------------------------|----------------|
| Pšenica banaška . . . . .        | K 8.05 do 9.20 |
| južne žel. . . . .               | 8.65 " 9.02    |
| Rž . . . . .                     | 7.45 " 7.65    |
| Jedmen . . . . .                 | 7.20 " 8.60    |
| ob Tisi . . . . .                | 6.75 " 7.75    |
| Koruzna ogerska, stara . . . . . | 5.65 " 5.75    |
| nova . . . . .                   | 5.35 " 5.45    |
| Činkvant . . . . .               | 6.60 " 7.00    |
| nova . . . . .                   | 6.20 " 6.50    |
| Oves srednji . . . . .           | 7.65 " 8.80    |
| Fižol . . . . .                  | 7.75 " 10.75   |

### Mesečno sobo

išče mlad gospod pri dobri obitelji če mogoče s separatnim udom in s hrano. Ponudbe pri uredništvu tega lista. 1227 1—1

### Nova mesnica!

Slavnemu občinstvu in cenj. svojim odjemalcem ujudno javljam, da otvo-rim dne 24. t. m. t. l.

### novo mesnico

na Ribjem trgu v Kobilčevi hiši

ter se priporočam vestranski zagotav-ljač dobro, pošteno postrežbo.

Odičnim spoštovanjem

Žan-Porenta.

1226 3—1

**Lepo, snažno, suho**

kokošje perje, I., . . . kg. — K 50 h  
Kokošje perje, II., . . . — » 25 »  
Puranovo perje . . . » 1 » — »  
Gosje perje izvrstno, polno  
puha . . . 2 » 60 »  
Gosji puh (flaum) I. vrste . . . 10 » — »

Kdor vzame puha več kil skupaj, dobi ceneje. Pošilja se na vsako postajo ali pošto proti povzetju.

**Franjo Podlipnik,**  
Stuhlweissenburg, Ogersko.

Prosim, da se naslov zapíše prav  
(8-1) razločno. Št. 1223

**Hlapec,**

priden, pošten in izurjen v gospodarstvu,  
se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji v  
župnišču v Grižah pri Celju. 1208 3-2

**Vinotoč,**

Stolni trg št. 1

bode odprt

dné 24. decembra celi dan,  
dné 25. decembra se ne bo točilo,  
dné 26. decembra kakor po navadi ob ne-  
deljah in praznikih od 8.—1. ure.  
Ob delavnikih se toči od 8. ure zjutraj  
do 1. ure popoldne, in od 4. ure popoldne  
do 7. ure zvečer. 1213 3-3

Št. 45.499.

**Vabilo.**

1212 3-3

Vže mnogo let oproščajo se blagotvoritelji častitanja ob novem letu in ob godovih  
s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist mestnemu obožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado useja si mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opo-  
zarjati z dostavkom, da so razpečevanje drage volje prevzeli gospodje **Karol Karinger,**  
**Vaso Petričič** in **Albert Schaeffer.**

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni  
sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto, ali za god, je kakor doslej položiti  
**jedno krono** in na vpisani pōli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pismenim pošiljateljам bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

**Mestni magistrat v Ljubljani,**

meseca decembra 1901.

**Za božične praznike**

priporoča

1205 6-5

**Jakob Zalaznika pekarna in slaščičarna**  
v Ljubljani, Stari trg št. 21

različna nasladna peciva, kakor tudi fine potvice, medene, rozinove, orehove in man-  
deljnovе, tudi fine šarkeljne in pince.

Nadalje priporoča raznovrstne okraske za božično drevesce po nizki ceni.

Naročila se sprejemajo in izvršujejo točno.

**Naročila**  
na

1200 5-4

Št. 13.457.

**srno razkosano**  
in tudi prekajeno

sprejema in po nizki ceni izvršuje

**RUDOLF PETRIČ,**

špecerijska trgovina v Ljubljani, Valvazorjev  
trg št. 6, nasproti križevniški cerkvi.

897 Priznana naravna 32-30  
**istrska vina**

pošiljata po nizki ceni

**Rebec & Zalaznik, Pulj.**

1216 6-3

**Ciril-  
Metodov  
stenski-  
skladni  
koledar**

02

Je izšel v lēni moderni  
obliki s podobo slovanskih  
blagovestnikov v barvah.

Cena izvodu K 1.40, po  
pošti 20 h več.

Dobiva se v trgovinah v  
Ljubljani in pri založniku,  
tiskarna Anton Slatnar v  
Kamniku.

19

**Razpis.**

1184 3-3

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

**okrožnega zdravnika**

v Mokronogu z letno plačo 1400 K.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 10. januarija 1902. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko  
državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje  
slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti službovali v kaki  
bolnici.

**Od deželnega odbora Kranjskega**

v Ljubljani, dné 4. decembra 1901.



**\*\* Prave ruske \*\***

**galoše**

1888.

iz Rige z znamko 'zvezda'

Varstvena znamka.

se dobijo po nizki ceni  
na debelo in drobno samo pri

**Anton Krisper in Vaso Petričič v Ljubljani.**

1175 20-4

Ter nadalje tudi pri sledečih tvrdkah:

**Idrija:** Valentin Lapajne, Valentin Treven.

**Jesenice:** Anton Treun, J. Ferjan.

**Kamnik:** Gregor Kratner.

**Kočevje:** E. Hofmann, Franc Jonke, Franc

**Kostanjevica:** Alojzij Gatsch.

**Kranj:** Marija Pollak.

**Krško:** Rupert Engelsberger.

**Ljubljana:** Karol Karinger, Alojzij Persche,  
M. Cescutti, Karolina Treo.

**Litija:** Lebinger & Bergmann.

**Novomesto:** Josip Medved, M. Barborič.

**Postojna:** D. Dolničar.

**Radovljica:** Leopold Fürsager, Frid. Ho-

**Škofja Loka:** J. N. Koceli.



**Za Božič**

priporoča

**Rudolf Kirbisch-a slaščičarna**

v Ljubljani, Kongresni trg 8

razne atrape, figure, bonbonière, jerbaške s sadjem, kandirane in posteklene  
sadeže v šatuljah, najfineje bonbone, krljake, mandolate, male kruhke, navese  
za božična drevesca iz testa za španske veterce, kutni sir, jabolčni mozeg,  
čokolade, fondante, likerje itd. itd.

Dalje najfinejše pecivo za čaj, pasience-pecivo, šampanjski bisquit, najfinejši čaj,  
rum, konjak, desertna vina, likerje, malinov sok, kompote, marmelade, kakao,  
čokolade, prepeščence, skladence (Waffeln), karlovarske oblate za pišinger-torte.

Za praznike priporočam posebno povitice z orehi, medom, mandeljni, lešniki in  
rozinami. Izbrani naveski za božična drevesca od 4 K naprej.

Vsa jedila so lastnega izdelka.

1187 4-4

Naročila na zunaj se točno izvršujejo.

**Pripravna**

**božična darila**

priporočata

**Gričar & Mejač**

Ljubljana,

196 6-6

Prešernove (Slonove) ulice 9.

**Dunajska borza**

Dné 21. decembra.

Skupni državni dolg v gotob . . . 99-  
Skupni državni dolg v srebru . . . 99-95  
Avstrijska zlata renta 4% . . . 118-70  
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . . 95-95  
Ogerska zlata renta 4% . . . 118-70  
Ogerska kronska renta 4%, 200 . . . 94-25  
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . . 1582-  
Kreditne delnice, 160 gld. . . 653-75  
London vista . . . 239-92  
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj . . . 117-22

20 mark . . . 23-44  
20 frankov (napoleonov) . . . 19-03  
Italijanski bankovci . . . 93-50  
C. kr. cekini . . . 11-31

Dné 21. decembra.

3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld. . . 190-  
5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . . 171-75  
Državne srečke l. 1864, 100 gld. . . -  
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . . 98-65  
Tisne srečke 4%, 100 gld. . . 148-  
Dunavske vravnave srečke 5% . . . 265-  
Dunavske vravnave posojila l. 1876 . . . 105-75  
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . . 50-  
Prioritetne obveznice državne železnice . . . 433-  
južne železnice 3% . . . 320-  
južne železnice 5% . . . 119-  
dolenjskih železnice 4% . . . -  
Kreditne srečke, 100 gld. . . 404-  
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. . . 500-  
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. . . 49-85  
Ogerskega . . . 5 . . . 24-  
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . . 17-10  
Rudolfove srečke, 10 gld. . . 70-

Sotnovne srečke, 40 gld. . . 224-  
St. Genois srečke, 40 gld. . . 243-  
Waldsteinove srečke, 20 gld. . . -  
Ljubljanske srečke . . . 73-  
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld. . . 261-50  
Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v. . . 5520-  
Akcijske tržaškega Lloydja, 500 gld. . . 8-54  
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr. . . 73-50  
Splošna avstrijska stavbinska družba . . . 144-  
Montanska družba avstr. plan. . . 394-50  
Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . . 415-  
Papirnih rubljev 100 . . . 253-

**Nakup in prodaja**

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.  
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju  
najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje.  
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

**„M E R C U R“**  
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,  
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih  
papirjev in vestni svāti za dosojga kolikor je mogoče visocoga  
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.